

Говор првог потпредседника Владе Србије и министра спољних послова Ивице Дачића на свечаном пријему поводом обележавања Дана српске дипломатије:

„Ваше екселенције,
Драге колеге,
Даме и господо,
Уважени гости,

Кажу да је „Дипломата човек који два пута размисли пре него што не каже ништа“, надам се да то данас неће бити случај.

Изузетна ми је част и задовољство што имам прилику да вам се данас обратим, посебно јер сте се нашем позиву одазвали у тако великом броју. Данас, пету годину за редом и након нешто више од пет година након што сам преузео овај ресор, обележавамо Дан српске дипломатије – дан који треба да служи на понос генерацијама оних који су се овим племенитим позивом бавили кроз историју српске државе.

{youtube}D7i3Kb14-pE{/youtube}

У претходних пет година, колико сам на челу Министарства спољних послова, посетио сам 102 од 193 државе света, прешавши више од милион и сто хиљада километара и облетевши Земљину куглу 29 пута. У том периоду постигли смо завидне резултате на дипломатском плану. Поменућу само неке: спречавање усвајања резолуције о Сребреници у Савету безбедности УН-а, председавање ОЕБС-у и преузимање председавања Јадранско-јонској иницијативи, спречавање чланства тзв. Републике Косово у Унеску и Интерполу и другим међународним организацијама, те организовање прве изложбе о Јасеновцу у седишту УН-а у Њујорку. Такође, током овог периода само је седам земаља признало тзв. Републику Косово, док је 13 земаља повукло признање.

Подсетићу вас, 29. мај одабран је као Дан српске дипломатије јер је управо тог дана пре тачно 180 година основана Књажевска канцеларија иностраних дела, што се сматра почетком професионалне дипломатије у Србији. На челу прве институције надлежне за спровођење спољне политике тадашње Кнежевине Србије, иначе установе која у доба оснивања имала свега 13 чиновника, био је Аврам Петронијевић, до тада лични секретар Милоша Обреновића. У то време Србија је имала само неколицину представништва у нашем региону, Турској (или Отоманском царству), Русији и Аустрији, да би данас – 180 година касније – имала преко 100 дипломатско-конзуларних мисија, на свим континентима. На дипломатским задацима распоређено је 499 дипломатских и административних службеника у земљи и 519 у иностранству. Од тог броја, 220 дипломата ангажовано је у земљи, а 260 у иностранству.

Када већ говоримо о годишњицама, дозволићете ми да се, на самом почетку, нашалим и парафразирам чувеног америчког писца Роберта Фроста који је једном записао да је дипломата човек који се увек сети жениног рођендана, али никада не зна колико је година напунила. Иако Фрост претпоставља да је мушкарац тај који се бави дипломатијом, са поносом могу рећи да близу половине наше дипломатске службе данас чине жене, међу којима су многе носиоци највиших дипломатских звања. Посебну захвалност данас желим да изразим управо мојим колегиницама дамама.

Осим поменутог значајног јубилеја, данас обележавамо и 100 година од оснивања дипломатског архива у Министарству спољних послова, који одговорно и професионално чува архивску грађу изузетне вредности за спољну политику наше државе и њен међународни положај кроз историју. Документи укључују и неке од дипломатских докумената и међународних уговора чврсто уграђених у саме темеље међународног поретка 20. века. Са задовољством могу да кажем да су неки од тих докумената данас изложени, па вас позивам да их погледате, након завршетка званичног дела церемоније. Од свог оснивања, Дипломатски архив је носилац класичне архивистичке функције, а организација рада је слична организацији архива других министарстава у свету. Данас Дипломатски архив располаже архивском грађом Министарства спољних послова од 1945. до данас и у њему се чува чак 4,000 дужних метара архивске грађе, која се користи за редован рад Министарства, али и других носилаца спољнополитичке активности земље, као и за научноистраживачки рад.

Даме и господо,

У намери да у свом излагању будем што сажетији, избећи ћу овог пута покушаје дефинисања дипломатије као позива и професије или начина опхођења међу државама, као и историјски осврт на развој дипломатске службе у Срба. Уместо тога, желео бих нагласим да дипломатија итекако живи и у 21. веку, упркос прогнозама многих да ће пасти у други план, можда чак и потпуно замрети и повући се пред модерним средствима комуникације, друштвеним мрежама и незаустављивим токовима савременог информатичког друштва. Напротив, сасвим је извесно да нам је дипломатија као позив, као начин решавања спорова кроз договоре и компромис, као вид промовисања сарадње и пријатељстава међу државама и народима, потребна подједнако као и пре, ако не и више од тога. Потребне су нам и нове генерације дипломата, темељног знања, јасних и

исправних начела, толерантни, са знањем светских и језика региона, али и информатичким вештинама. Чини се крајње актуелном, у том смислу, она Андрићева да доброг дипломату чини идеалан сразмер његових позитивних особина, пре него вредност сваке од тих особина појединачно. Препознајући значај јаке дипломатске службе, Министарство спољних послова наставиће да негује и образује, редовно обнавља, унапређује и освежава свој дипломатски кадар, уз неговање сећања и захвалности колегама које су дипломатску службу ове земље задужили у деценијама иза нас.

Уважени пријатељи,

Српска дипломатија је и у години иза нас радила вредно и марљиво. Јачали смо свеобухватну сарадњу са традиционалним пријатељима, тежили да будемо добар комшија у региону државама региона, али и настојали да стекнемо неке нове пријатеље широм света или макар старим пријатељствима дамо нови сјај. Са поносом желим да истакнем да је Србија, само у последњих годину дана, успоставила дипломатске односе са пет земаља карипског и азијско-пацифичког региона, што доприноси да се наш глас чује и у тим удаљеним деловима света. Настојимо да отворимо нова дипломатско-конзуларна представништва, како бисмо своју земљу приближили грађанима неких других држава, који о њој често не знају много.

Посебно сам поносан на чињеницу да смо ојачали и обогатили контакте са земљама Африке, Јужне Америке и Кариба, као и Азије. Само у последње две године сам 18 пута посетио земље Африке и Блиског истока, те боравио у 12 држава Јужне Америке и Кариба и пет држава Азије, док су Београд посетили шефови дипломатија и највиши званичници бројних држава широм света. Немерљив допринос укупној дипломатској активности наше земље настављају да дају председник Републике Александар Вучић, председник Владе, колеге министри у Влади, парламентарци и сви други који искрено и са пуно енергије бране интересе наше земље у свету.

Даме и господо,

Србија не одустаје од компромиса, нити дипломатије као начина решавања спорова, ни када је реч о питању највишег државног приоритета – питању Косова и Метохије. Остајемо привржени начелима међународног права, постигнутим договорима и спремни на даљи дијалог, када се за њега стекну услови. Да конструктивна позиција Србије итекако наилази на подршку земаља широм света, најбоље потврђује податак да је укупно 13 држава донело одлуку о повлачењу признања ЈПН „Косова“, као и чињеница да је тзв. Косово суочено са немогућношћу да постане члан међународних организација, пре свих Унеска и ИНТЕРПОЛ-а, због јасног противљења већине земаља света које разумеју да међународни поредак мора почивати на поштовању општеприхваћених начела и норми међународног права, а не на једностраним актима којима се ове норме и начела на најдиректнији могући начин дерогирају и обезвређују.

Неразумно и веома штетно одбијање Приштине да повуче одлуку о таксама, као и узастопне провокације и унилатерални потези, као што је био јучерашњи брутални напад на север Косова и Метохије, јасно говоре да приштинска страна чини немогућим

одржавање нових рунди дијалога. Апелујем управо зато, баш на данашњи дан, да разумним, одговорним и искреним приступом, поново дамо шансу дипломатији јер је то најмање што дугујемо генерацијама које долазе после нас.

Даме и господо,

Желим и овом приликом да поновим да чланство у Европској унији представља један од стратешких спољнополитичких приоритета Србије. Пред нашом дипломатијом је веома сложен задатак да, у условима изласка Велике Британије из ЕУ, унутрашњих изазова у самој Унији, опадајућег интересовања за политику проширења, обезбеди даљу подршку држава чланица и институција ЕУ у преговарачком процесу Србије.

Упркос чињеници да напори које предузимамо и резултати које постижемо на европском путу нису у довољној мери валоризовани кроз динамику приступног процеса, наш напредак је неспоран. У том смислу, надам се ће наши напори бити праћени и отварањем нових преговарачких поглавља до краја румунског председавања Саветом ЕУ и додатно, током наредног, финског председавања.

Подсетићу вас и на то да је Србија актуелни члан Извршног савета Унеска, где се истиче активним приступом и конструктивним деловањем. Прошле године смо донели одлуку да се кандидујемо за реизбор у ово тело Унеска, за наредни четворогодишњи мандат, јер желимо да наставимо свој ангажман промовисању мандата ове организације у доменима образовања, науке и културе, сматрајући да је то сигурно улагање у будућност.

Очување мира и безбедности на регионалном и глобалном плану, као и безбедносна сарадња у најширем смислу те речи, остају један од приоритета спољне политике наше земље. Србија је чврсто опредељена да одговори на бројне безбедносне изазове савременог доба, укључујући тероризам, све видове екстремизма, сајбер претње и изазове у домену енергетске безбедности, као феномене доба у коме живимо.

Желим да истакнем да смо посвећеност Заједничкој безбедносној и одбрамбеној политици ЕУ потврдили нашом спремношћу да, у складу са сопственим могућностима, допринесемо европским политикама у овој области, наставком учешћа у мисијама и операцијама УН-а и ЕУ. Србија учествује у овом тренутку у четири мисије ЕУ и пет мисија и операција УН-а, а укупно је у овом тренутку ангажовано 279 припадника безбедносних снага наше земље у мултинационалним мисијама и операцијама, чиме је Србија девети контрибутор мировних мисија у Европи и први у региону Западног Балкана.

Настављамо са јачањем свеобухватне билатералне сарадње са Руском Федерацијом и Кином, као традиционалним пријатељима наше земље, са којима нас вежу стратешки односи и челично пријатељство. У протеклом периоду размењене су посете на виском и највишем са Руском Федерацијом, које су дале конкретне и опипљиве резултате, док је паралелно јачана билатерална сарадња са Кином, укључујући и важан сегмент сарадње у оквиру формата „17+1” и иницијативе „Појас и пут”.

У претходном периоду закључили смо већи број споразума о релаксацији визиног режима са државама широм света, а према порталу Passport Index српски пасош је на глобалном

нивоу на 28. месту у свету. Носиоци српских путних исправа могу да уђу без визе или да добију визу на граници у чак 127 држава света, а ми се искрено надамо да ће тај број наставити да расте. Прошле године конзуларна мрежа је проширена са отварањем две конзуларне канцеларије у Требињу и Дрвару, које имају посебну важност за Србе у Херцеговини и Босанској крајини. Такође, отворено је и десет нових почасних конзулата на челу са угледним људима и пријатељима Србије, који ће пружати помоћ нашим држављанима и стварати нове пословне шансе за нашу економију у САД, Шпанији, Грчкој, Румунији, Словачкој, Турској, Мадагаскару, Аустралији и Новом Зеланду.

Важан сегмент рада министарства на чијем сам челу чини и програм Сарадња са дијаспором и Србима у региону. Интерес је Србије као матичне државе да држављани наше земље и припадници српске заједнице у иностранству уживају сва индивидуална и колективна права која су гарантована међународним конвенцијама, билатералним уговорима и унутрашњим прописима тих држава. Зато настојимо да, кроз своје активности, помогнемо да се Срби у расејању успешно интегришу у земље у којима живе, али тако да не изгубе свој културни и национални идентитет. Помажемо неговање тог идентитета кроз очување српског језика и ћириличног писма, културе, националне историје, заштиту и промоцију наслеђа, као и залагање за информисање на српском језику и све облике организовања припадника дијаспоре и Срба у региону. Наше трајно опредељење остаје прилагођавање дипломатско-конзуларне мреже потребама српског народа, верујући да на тај начин можемо да допринесемо и јачању организација и удружења дијаспоре.

Даме и господо,

Уважене екселенције, драге колеге из Министарства спољних послова, срећан вам ваш дан! Да га слаavimo још дуго, уз заједничке успехе, у корист мира и просперитета и у служби грађана и државе Србије.

Живела Србија!"

{youtube}3ThJLsZrrss{/youtube}

{joomplucat:1797 limit=4|columns=4}